

Eesti Panga presidendi 7. novembri 2008. a määruse nr 10 "Hoiu-laenuühistu bilansi ja kasumiaruande sisu- ja vorminõuete kehtestamine" lisa 1
[\[RTI 2010, 51, 324](#) – jõust 1.01.2011]

HOIU-LAENUÜHISTU BILANSISKEEM

AKTIVA (VARAD)	
1. Sularaha	
2. Nõuded keskpangale	
3. Nõuded krediitiasutustele	
3.1 Nõudmiseni hoiused	
3.2 Tähtajalised hoiused	
3.3 Muud nõuded	
4. Nõuded klientidele	
4.A sh arvelduskrediit	
4.B sh hüpoteegiga tagatud laenud	
4.1 Nõuded finantseerimisasutustele	
sh hoiused finantseerimisasutustes	
4.2 Laenud muudele äriühingutele	
4.2.1 Kuni üks aasta	
4.2.2 Üle ühe aasta	
4.3 Laenud mittetulundusühingutele	
4.3.1 Kuni üks aasta	

4.3.2 Üle ühe aasta	
4.4 Laenud eraisikutele	
4.4.1 Kuni üks aasta	
4.4.2 Üle ühe aasta	
5. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (miinus)	
5.1 Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded krediidasutustelt	
5.2 Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded klientidelt	
5.3 Muud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	
6. Väärtpaberid	
6.A sh repotehingud	
6.1 Võlakirjad ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	
6.2 Aktsiad ja osad	
6.2.1 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	
6.2.2 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad	
6.2.3 Muud aktsiad ja osad	
6.3 Tuletisväärtpaberid	
7. Immateriaalne põhivara	
8. Materiaalne põhivara	
9. Kinnisvarainvesteeringud	
10. Muu vara	
10.A sh maksed teel	
11. Viitlaekumised ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud	
11.A sh intressinõuded	
12. AKTIVA (VARAD) KOKKU	
PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL)	

1. Võlgnevused keskpangale	
2. Võlgnevused krediidasutustele	
2.A sh tähtajaga kuni üks aasta	
3. Võlgnevused klientidele	
3.1 Võlgnevused valitsusele	
3.1.1 Keskvalitsus	
3.1.2 Riiklikud sotsiaalkindlustusfondid	
3.1.3 Kohalikud omavalitsused	
3.2 Võlgnevused finantseerimisasutustele	
3.2.1 Nõudmiseni hoiused	
3.2.2 Tähtajalised hoiused	
3.2.3 Säästuhoiused	
3.2.4 Muud võlgnevused	
3.3 Võlgnevused riigi ja kohaliku omavalitsuse äriühingutele	
3.3.1 Nõudmiseni hoiused	
3.3.2 Tähtajalised hoiused	
3.3.3 Säästuhoiused	
3.3.4 Muud võlgnevused	
3.4 Võlgnevused muudele äriühingutele	
3.4.1 Nõudmiseni hoiused	
3.4.2 Tähtajalised hoiused	
3.4.3 Säästuhoiused	
3.4.4 Muud võlgnevused	
3.5 Võlgnevused mittetulundusühingutele	
3.5.1 Nõudmiseni hoiused	

3.5.2 Tähtajalised hoiused	
3.5.3 Säätuhoiused	
3.5.4 Muud võlgnevused	
3.6 Võlgnevused eraisikutele	
3.6.1 Nõudmiseni hoiused	
3.6.2 Tähtajalised hoiused	
3.6.3 Säätuhoiused	
3.6.4 Muud võlgnevused	
4. Sihtotstarbeline laenuressurss	
5. Väärtpaberikohustused	
5.1 Emiteeritud võlakirjad	
5.2 Tuletisväärtpaberid	
5.3 Muud väärtpaberikohustused	
6. Muud kohustused	
6.A sh maksed teel	
7. Viitvõlad ja ettemakstud tulevaste perioodide tulud	
7.A sh intressivõlad	
8. Eraldised	
8.1 Lühiajalised eraldised	
8.2 Pikaajalised eraldised	
9. Allutatud kohustused	
10 KOHUSTUSED KOKKU	
11. Osakapital	
Registreeritud osakapital	
Registreerimata osakapital	

Sellel kirjel kajastatakse hoiused krediidasutustes ja muud nõuded krediidasutustele.

3.1 Nõudmiseni hoiused

Sellel kirjel kajastatakse arvelduskontod ja üleööhoiused krediidasutustes.

3.2 Tähtajalised hoiused

3.3 Muud nõuded

Sellel kirjel kajastatakse kõik muud nõuded krediidasutustele, mis ei ole kajastatud kirjetel 3.1 ja 3.2, sh tagatishoiused, laenuid teistele krediidasutustele, pöördrepotehingud (*reverse repo agreements*) ja nendega sarnased tehingud, nagu väärtpaberite ostu/tagasimüügi tehingud (*buy/sellback agreements*) ja väärtpaberite laenamise tehingud (*securities lending agreements*).

Pöördrepotehingud kajastatakse samamoodi nagu laenuandmine. Väärtpaber kajastatakse müüja (laenusaja) bilansis, vaatamata sellele, kas väärtpaberi omandiõigus läheb ostjale (laenuandjale) üle või mitte. Kui väärtpaberi ostjal on lepingu järgi õigus väärtpaberit veel omakorda edasi müüa ning ta kasutab seda õigust, tekib tal väärtpaberi müüja ees väärtpaberites väljenduv kohustus.

Kui pöördrepotehingu puhul on väärtpaberi ostu- ja tagasimüügihinnad erinevad, jaotatakse ostu- ja tagasimüügihinna vahe lepingu kestuse perioodidele ning kajastatakse kasumiaruande kirjel 1 "Intressitulu" ja bilansi varakirjel 11 "Viitlaekumised ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud".

Tehing, mille puhul ostja ei ole kohustatud ostetud väärtpabereid kokkulepitud hinna eest tagasi müüma, vaid tal on õigus seda teha, kajastatakse laenuandja poolt nagu pöördrepotehing seni, kuni on tõenäoline, et ostja kasutab oma õigust. Kui on tõenäoline, et ostja ei kasuta oma õigust, muutub selline pöördrepotehing väärtpaberi ostutehinguks.

Pöördrepotehingutega sarnased tehingud, nagu väärtpaberite ostu/tagasimüügi tehingud ja väärtpaberite laenamise tehingud, kajastatakse samamoodi nagu pöördrepotehingud.

4. Nõuded klientidele

Sellel kirjel kajastatakse nõuded (paigutatud hoiused, antud laenuid, pöördrepotehingud ja nendega sarnased tehingud, nagu näiteks väärtpaberite ostu/tagasimüügi tehingud, väärtpaberite laenamise tehingud) klientidele, kes ei ole krediidasutused. Kirjel ei kajastata investeeringuid klientide väärtpaberitesse ega nõudeid, mis tulenevad konsultatsiooni või muude teenuste osutamisest. Need nõuded kajastatakse vastavalt bilansi varakirjetel 6 "Väärtpaberid" ja 11 "Viitlaekumised ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud".

Sellel kirjel kajastatakse nõuded ja laenuid klientidele kuni nende bilansist mahakandmiseni, vaatamata sellele, et osa nendest võib olla kantud ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusse. Kulusse kantud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja laenuid kajastatakse varakirjel 5 "Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded" miinusemärgiga.

4.A sh arvelduskrediit

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu poolt klientidele antud arvelduskrediit ja/või üleöölaenu. Avatud krediidiini ja selle arvelt antud arvelduskrediidi vahe kajastatakse bilansivälise kohustusena.

4.B sh hüpoteegiga tagatud laenu

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu poolt klientidele antud laenu, mille tagatiseks on hüpoteek.

5. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded (miinusmärgiga)

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu antud laenu ja muude nõuete allahindlus.

Ebatõenäoliselt laekuvate laenu ja muude nõuete allahindlus kajastatakse kasumiaruande kirjel 10 "Nõuete ja bilansiväliste kohustuste väärtuste muutus".

5.1 Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded krediidasutustelt

Sellel kirjel kajastatakse varakirjel 3 "Nõuded krediidasutustele" esitatud nõuete allahindlus.

5.2 Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded klientidelt

Sellel kirjel kajastatakse varakirjel 4 "Nõuded klientidele" esitatud laenu ja muude nõuete allahindlus.

5.3 Muud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded

Sellel kirjel kajastatakse kõikide muude nõuete allahindlus, mis ei ole kajastatud varakirjetel 5.1 ja 5.2.

6. Väärtpaberid

Sellel kirjel kajastatakse kõik hoiu-laenuühistu väärtpaberid ja repotehingutega (k.a väärtpaberite müügi/tagasiostu, väärtpaberite laenamise ja muude sarnaste tehingutega) müüdud (välja laenu) väärtpaberid.

Väärtpaberid võetakse arvele kas tehingupäeval või väärtuspäeval, olenevalt aruandva hoiu-laenuühistu kasutatavast arvestusmeetodist. Kui aruandev hoiu-laenuühistu kasutab väärtpaberite kajastamisel väärtuspäeva meetodit, kajastatakse kirjel ka ettemaksed väärtpaberite eest.

Kirjel ei kajastata pöördrepotehingutega (väärtpaberite ostu/tagasimüügi, väärtpaberite laenamise ja muude sarnaste tehingutega) soetatud väärtpabereid, kuigi omandiõigus nendele võib olla aruandval hoiu-laenuühistul. Need väärtpaberid kajastab oma bilansis väärtpaberi müüja (laenaja).

Kirjel ei kajastata ka hoiu-laenuühistu poolt enne lunastustähtaega tagasi ostetud oma võlakirju. Tagasiostetud oma võlakirjad kajastatakse kohustustekirje 5.1 "Emiteeritud võlakirjad" vähenemisena.

Kauplemiseks või edasimüügiks soetatud väärtpaberite ümberhindlusest tekkinud kasum/kahjum kajastatakse kasumiaruande kirjel 7 "Netokasum/-kahjum finantstehingutelt".

Pikaajaliseks hoidmiseks soetatud väärtpaberite ümberhindlusest tekkinud kasum/kahjum kajastatakse kasumiaruande kirjel 11 "Pikaajaliste finantsinvesteeringute väärtuse muutus".

Osalustest tütar- ja sidusettevõtjates tulenev kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum kajastatakse kasumiaruande kirjel 4 "Netokasum/-kahjum finantsinvesteeringutelt".

Nende sidus- ja tütarettvõtjates olevate lühiajaliste osaluste, mis on omandatud edasimüügiks 12 kuu jooksul alates omandamise kuupäevast, ümberhindlusest tulenev kasum/kahjum kajastatakse kasumiaruande kirjel 7 "Netokasum/-kahjum finantstehingutelt".

6.A. sh repotehingud

Repotehingute puhul kajastatakse müüdud väärtpaberid aruandva hoiu-laenuühistu (laenuvõtja) bilansis vaatamata sellele, kas väärtpaberi omandiõigus läheb üle ostjale (laenuandjale) või mitte. Kirjel kajastatakse ka tagasiostu kohustusega müüdud ja välja laenatud väärtpaberid.

6.1 Võlakirjad ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid

Sellel kirjel kajastatakse võlakirjad ja muud fikseeritud tulumääraga väärtpaberid (sh rahaturuinstrumendid, intressi iseloomuga tulu teenivad osakud ja eelisaktsiad) ning muud kaubeldavad õigused, mis annavad õiguse eespool nimetatud võlakirju ja väärtpabereid omandada.

6.2 Aktsiad ja osad

6.2.1 Tütarettvõtjate aktsiad ja osad

Sellel kirjel kajastatakse tütarettvõtjates olevad osalused, mis ei ole omandatud edasimüügiks, ning märkimisõigused ja muud kaubeldavad õigused, mis annavad õiguse omandada tütarettvõtja aktsiaid ja osasid. Tütarettvõtjates olevad osalused, mis on omandatud edasimüügiks 12 kuu jooksul alates omandamise kuupäevast, kajastatakse varakirjel 6.2.3 "Muud aktsiad ja osad".

6.2.2 Sidusettevõtjate aktsiad ja osad

Sellel kirjel kajastatakse sidusettevõtjates olevad osalused, mis ei ole omandatud edasimüügiks, ning märkimisõigused ja muud kaubeldavad õigused, mis annavad õiguse omandada sidusettevõtja aktsiaid ja osasid. Sidusettevõtjates olevad osalused, mis on omandatud edasimüügiks 12 kuu jooksul alates omandamise kuupäevast, kajastatakse varakirjel 6.2.3 "Muud aktsiad ja osad".

6.2.3 Muud aktsiad ja osad

Sellel kirjel kajastatakse muud aktsiad ja osad, märkimisõigused ja muud kaubeldavad õigused, mis annavad õiguse neid omandada, investeerimisfondide osakud (v.a intressi

iseloomuga tulu teenivad osakud) ja väärtpaberi hoidmistunnistused, mis ei ole kajastatud varakirjetel 6.1, 6.2.1 ja 6.2.2.

6.3 Tuletisväärtpaberid

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu soetatud tuletisväärtpaberid, mille turuväärtus on positiivne.

7. Immateriaalne põhivara

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu immateriaalne põhivara jääkmaksumuses. Immateriaalse põhivara kulum kajastatakse kasumiaruande kirjel 9 "Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse vara väärtuse muutus".

Sellel kirjel kajastatakse ka ettemaksud immateriaalse põhivara eest.

8. Materiaalne põhivara

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu materiaalne põhivara jääkväärtuses. Materiaalse põhivara kulum kajastatakse kasumiaruande kirjel 9 "Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse vara väärtuse muutus".

Sellel kirjel kajastatakse ka ettemaksud materiaalse põhivara eest.

9. Kinnisvarainvesteeringud

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistule kuuluvad või kapitalirendi tingimustel renditavad kinnisvaraobjektid (maa või hoone (või osa hoonest) või mõlemad), mida hoiu-laenuühistu hoiab eelkõige renditulu teenimise, väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil.

Kui kinnisvarainvesteeringuid hinnatakse õiglase väärtuse meetodil, kajastatakse kinnisvarainvesteeringu väärtuse muutusest tulenev kasum/kahjum kasumiaruande kirjetel 12 "Muud tegevustulud" ja 13 "Muud tegevuskulud".

Soetusmaksumuse meetodi kasutamisel kajastatakse kinnisvarainvesteeringud jääkmaksumuses. Kinnisvarainvesteeringute kulum ja allahindlus kajastatakse kasumiaruande kirjel 9 "Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse vara väärtuse muutus".

10. Muu vara

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas:

- maksed teel (nt nõuded seoses maksekorraldustega ja pankadevaheliste arveldustega);
- materiaalne ja immateriaalne vara müügiks;
- dividendinõuded;
- vallasvara, milleks ei ole ette nähtud bilansikirjet;

- summad selgitamisel.

11. Viitlaekumised ja ettemakstud tulevaste perioodide kulud

Sellel kirjel kajastatakse:

- intressinõuded ja intressi iseloomuga nõuded;
- laekumata optsioonipreemiad;
- viitlaekumised, mis tulenevad teenuste osutamisest hoiu-laenuühistu poolt;
- viitlaekumised, mis tulenevad finantsinvesteeringutest;
- muud viitlaekumised;
- maksude ettemaksed;
- muud tulevaste perioodide ettemakstud kulud.

Ettemaksete hulka kuuluvad bilansipäevaks tehtud ettemaksed tulevaste perioodide eest (nt kindlustusmaksete ja rendi (üüri) ettemaksed). Tulevaste perioodide kulude ettemakseid ei kanta aruandeperioodi kuludesse.

Passiva (kohustused ja omakapital)

1. Võlgnevused keskpangale

Sellel kirjel kajastatakse kõik võlgnevused keskpangale.

2. Võlgnevused krediidasutustele

Sellel kirjel kajastatakse kõik võlgnevused krediidasutustele, sh tagatishoiused, krediidasutustelt saadud laenud, repotehingud (k.a väärtpaberite müügi/tagasiostu ja väärtpaberite laenamise tehingud) ning muud laenudega sarnased tehingud.

Repotehingud kajastatakse samamoodi nagu laenusaamine. Väärtpaber kajastatakse müüja (laenusaaja) bilansis, vaatamata sellele, kas väärtpaberi omandiõigus läheb üle ostjale (laenuandjale) või mitte.

Kui repotehingu puhul väärtpaberi müügi- ja tagasiostuhinnad erinevad, jaotatakse müügi- ja tagasiostuhinna vahe lepingu kestuse perioodidele ning kajastatakse kasumiaruande kirjel 2 "Intressikulu" ja bilansi kohustustekirjel 7 "Viitvõlad ja ettemakstud tulevaste perioodide tulud".

Tehing, mille puhul laenuandja ei ole kohustatud ostetud väärtpabereid kokkulepitud hinna eest tagasi müüma, vaid tal on õigus seda teha, kajastatakse müüja poolt nagu repotehing seni, kuni on tõenäoline, et ostja kasutab oma õigust. Kui on tõenäoline, et ostja ei kasuta oma õigust, muutub selline repotehing väärtpaberi müügitehinguks.

Repotehingutega sarnased tehingud kajastatakse samamoodi nagu repotehingud.

3. Võlgnevused klientidele

Sellel kirjel kajastatakse nende klientide hoiused ja laenud, kes ei ole krediidasutused.

4. Sihtotstarbeline laenuressurss

Sellel kirjel kajastatakse laenuressurss, mis on eraldatud hoiu-laenuühistule edasilaenamiseks kindlale sihtrühmale ja/või ettemääratud tingimustel.

5. Väärtpaberikohustused

Sellel kirjel kajastatakse aruandva hoiu-laenuühistu finantskohustused, mis väljenduvad väärtpaberites. Kirje ei hõlma neid kohustusi, mida kajastatakse bilansi kohustustekirjel 9 "Allutatud kohustused".

Tuletisväärtpaberite ja muude väärtpaberikohustuste ümberhindlusest tekkinud kasum/kahjum kajastatakse kasumiaruande kirjel 7 "Netokasum/-kahjum finantstehingutelt".

5.1 Emiteeritud võlakirjad

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu emiteeritud võlakirjad ja muud kaubeldavad õigused, mis annavad õiguse neid omandada. Kirjel kajastatakse ka hoiu-laenuühistu vekslid, mida hoiu-laenuühistu on emiteerinud enda kohustuste katmiseks.

Enne lunastähtaega tagasi ostetud oma võlakirjad kajastatakse selle kirje vähenemisenä. Bilansilise väärtuse ja soetusmaksumuse vahe kajastatakse kasumiaruande kirjel 2 "Intressikulu".

5.2 Tuletisväärtpaberid

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu soetatud tuletisväärtpaberid, mille turuväärtus on negatiivne.

5.3 Muud väärtpaberikohustused

Sellel kirjel kajastatakse muud hoiu-laenuühistu kohustused, mis väljenduvad väärtpaberites, nagu näiteks kohustus, mis tekib pöördrepotehinguga (k.a väärtpaberite ostu/tagasimüügi, väärtpaberite laenamise ja muu sarnase tehinguga) soetatud väärtpaberite müümisel.

6. Muud kohustused

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas:

- maksed teel (nt nõuded seoses maksekorralduste ja arveldustega);
- dividendikohustused.

7. Viitvõlad ja ettemakstud tulevaste perioodide tulud

Sellel kirjel kajastatakse:

- intressivõlad ja intressi iseloomuga võlad;
- tasumata optsioonipreemiad;
- võlad töötajatele, sealhulgas puhkusetasu kohustused;
- võlad hankijatele;
- võlad, mis tulenevad emiteeritud võlakirjadest;
- maksu- ja viivisvõlad;
- muud viitvõlad;
- tulevaste perioodide ettemakstud tulud.

Ettemaksete hulka kuuluvad bilansipäevaks tehtud ettemaksed tulevaste perioodide eest (nt laekunud järgmise kuu rent (üür)). Tulevaste perioodide tulude ettemakseid ei kanta aruandeperioodi tuludesse.

8. Eraldised

8.1 Lühiajalised eraldised

Sellel kirjel kajastatakse kohustused, mille realiseerimise aeg ja summa ei ole kindel ja mis realiseeruvad lähema 12 kuu jooksul.

8.2 Pikaajalised eraldised

Sellel kirjel kajastatakse kohustused, mille realiseerimise aeg ja summa ei ole kindel ja mis realiseeruvad tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul.

9. Allutatud kohustused

Sellel kirjel kajastatakse hoiu-laenuühistu kohustused, mis hoiu-laenuühistu lõpetamise või pankroti väljakuulutamise korral rahuldatakse pärast teiste võlausaldajate õigustatud nõuete rahuldamist.

11. Osakapital

Sellel kirjel kajastatakse emiteeritud osakud nimiväärtuses.

12. Ülekurss (aa^{3/4}io)

Sellel kirjel kajastatakse summad, mis saadakse hoiu-laenuühistu osakute emiteerimisel üle nimiväärtuse, oma osakute müügil osakute soetusmaksumuse ja müügi hinna vahest ning oma osakute kustutamisel osakute soetusmaksumuse ja nimiväärtuse vahest, millest on lahutatud osakutehingutega seotud otsekulud.

13. Kohustuslik reservkapital

Sellel kirjel kajastatakse vastavalt hoiu-laenuühistu seaduse Ä§-le 24 moodustatud kohustuslik reservkapital.

14. Muud reservid

Sellel kirjel kajastatakse muud reservid, mille moodustamine kasumi arvel on ette nähtud õigusaktide või põhikirjaga.

15. Eelmiste aastate jaotamata kasum/kahjum

Sellel kirjel kajastatakse eelmiste aastate jaotamata kasum või kahjum.

16. Majandusaasta kasum/kahjum

Sellel kirjel kajastatakse majandusaasta kasum või kahjum.

17. Oma osakud (miinus)

Sellel kirjel kajastatakse aruandva hoiu-laenuühistu tagasi ostetud oma osakud soetusmaksumuses miinusmärgiga.

Eesti Panga presidendi 7. novembri 2008. a määruse nr 10 "Hoiu-laenuühistu bilansi ja kasumiaruande sisu- ja vorminõuete kehtestamine" lisa 3
[\[RTI 2010, 51, 324](#) – jõust 1.01.2011]

HOIU-LAENUÜHISTU KASUMIARUANDE SKEEM

KIRJE NIMETUS	
1. Intressitulu	
1.1 Laenudelt	
1.2 Hoiustelt	
1.3 Võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt	
1.4 Tuletisväärtpaberitelt	

1.5 Muud intressitulud	
2. Intressikulu	
2.1 Laenudelt	
2.2 Nõudmiseni hoiustelt	
2.3 Tähtajalistelt ja säästuhoiustelt	
2.4 Võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt	
2.5 Kapitali iseloomuga kirjetelt	
2.6 Tuletisväärtpaberitelt	
2.7 Muud intressikulud	
3. Netokasum/-kahjum intressidelt (+/-)	
4. Netokasum/-kahjum finantsinvesteeringutelt (+/-)	
4.1 Tütarettevõtjate aktsiatelt ja osadelt (+/-)	
4.1.1 Dividenditulu	
4.1.2 Kapitaliosalusel arvestatud tulu	
4.1.3 Kapitaliosalusel arvestatud kulu	
4.1.4 Muud (+/-)	
4.2 Sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt (+/-)	
4.2.1 Dividenditulu	
4.2.2 Kapitaliosalusel arvestatud tulu	
4.2.3 Kapitaliosalusel arvestatud kulu	
4.2.4 Muud (+/-)	
4.3 Muudelt aktsiatelt ja osadelt (+/-)	
4.3.1 Dividenditulu	
4.3.2 Muud (+/-)	
5. Teenustasutulu	

6. Teenustasukulu	
7. Netokasum/-kahjum finantstehingutelt (+/-)	
7.1 Kasum/tulu	
7.2 Kahjum/kulu	
8. Administratiivkulud	
8.1 Palgakulu	
8.2 Sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks	
8.3 Pensionikulu (mitteriiklik)	
8.4 Muud halduskulud	
9. Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse muutus (+/-)	
9.1 Kasum/tulu	
9.2 Kahjum/kulu	
10. Nõuete ja bilansiväliste kohustuste väärtuse muutus (+/-)	
10.1 Kasum/tulu	
10.2 Kahjum/kulu	
sh kahjum/kulu bilansiväliste kohustuste väärtuse muutusest	
11. Pikaajaliste finantsinvesteeringute väärtuse muutus (+/-)	
11.1 Tulu	
11.2 Kulu	
12. Muud tegevustulud	
13. Muud tegevuskulud	
14. Erakorralised tulud	
15. Erakorralised kulud	
16. Kasum/kahjum enne maksustamist (+/-)	

17. Tulumaksukulu	
18. Aruandeperioodi kasum/kahjum (+/-)	

[[RTI 2010, 51, 324](#) – jõust 1.01.2011]

Eesti Panga presidendi 7.
 novembri 2008. a
 määruse nr 10 "Hoiu-
 laenuühistu bilansi ja
 kasumiaruande
 sisu- ja vorminõuete
 kehtestamine"
 lisa 4

KASUMIARUANDE KOOSTAMISE JUHEND

1. Intressitulu

Sellel kirjel kajastatakse kõik intressitulud ja intressi iseloomuga tulud. Intressi iseloomuga on need tulud, mis on seotud vara lepingulise/lunastustähtajaga või suhtega vara (nt antud laenu) suurusesse ning need periodiseeritakse vastavalt nõude kestusele.

1.1 Laenudelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud:

- a) intressitulu laenudelt (k.a väärtpaberilaenudelt), millest on maha arvatud aruandeperioodil arvestatud, kuid ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud intressinõuded;
- b) periodiseeritud intressitulu pöördrepotehingutelt ja nendega sarnastelt tehingutelt, nagu väärtpaberite ostu/tagasimüügi ja väärtpaberite laenamise tehingud;
- c) laenudega seotud intressi iseloomuga tulu.

1.2 Hoiustelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud intressitulu ja intressi iseloomuga tulu hoiustelt, millest on maha arvatud aruandeperioodil arvestatud, kuid ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud intressinõuded.

1.3 Võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud:

- a) intressitulu võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt (v.a eelisaktsiad);

b) periodiseeritud tulu alla nimiväärtuse soetatud võlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberite (v.a eelisaktsiate) puhul;

c) võlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberitega seotud intressi iseloomuga tulu.

1.4 Tuletisväärtpaberitelt

Sellel kirjel kajastatakse:

a) intressitulu, mis tuleneb kaetud forvardlepingutest;

b) saadud ja makstud intresside positiivne vahe nõude riski maandamiseks sõlmitud intressi- ja valuutavahetustehingute puhul;

c) nõude riski maandamiseks sõlmitud välisvaluuta forvardteingu puhul tehingu hinna ja lepingu sõlmimise päeva kursi vahe, mis langeb aruandeperioodile.

1.5 Muud intressitulud

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas aruandeperioodil arvestatud:

a) intressitulu muudelt nõuetelt;

b) intressitulu kapitalirendilt;

c) intressi iseloomuga teenustasutulu;

d) intressi iseloomuga tegevustulud.

2. Intressikulu

Sellel kirjel kajastatakse kõik intressikulud ja intressi iseloomuga kulud. Intressi iseloomuga on need kulud, mille suurus on seotud kohustuse lepingulise/lunastustähtajaga või suhtega kohustuse (nt saadud laenu) summasse ning need periodiseeritakse vastavalt kohustuse kestusele.

2.1 Laenudelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud:

a) intressikulu laenudelt (k.a väärtpaberilaenudelt);

b) periodiseeritud intressikulu repotehingutelt ja nendega sarnastelt tehingutelt, nagu väärtpaberite müügi/tagasiostu ja väärtpaberite laenamise tehingud;

c) laenudega seotud intressi iseloomuga kulu.

2.2 Nõudmiseni hoiustelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud intressikulu ja intressi iseloomuga kulu nõudmiseni hoiustelt.

2.3 Tähtajalistelt ja säästuhoiustelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud intressikulu ja intressi iseloomuga kulu tähtajalistelt ja säästuhoiustelt.

2.4 Võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud:

- a) intressikulu võlakirjadelt ja muudelt fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt;
- b) periodiseeritud kulu üle nimiväärtuse soetatud võlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberite puhul;
- c) võlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberitega seotud intressi iseloomuga kulu.

2.5 Kapitali iseloomuga kirjetelt

Sellel kirjel kajastatakse intressikulu ja intressi iseloomuga kulu omavahendite koosseisu kuuluvatelt vahenditelt (nt allutatud kohustustelt). Kulu allutatud kohustustelt järelejäänud tähtajaga kuni üks aasta kajastatakse kasumiaruandes kirjete all, mis vastavad instrumentidele, milles konkreetset allutatud kohustused vormistati (nt intressikulu hoiustelt, laenudelt, võlakirjadelt).

2.6 Tuletisväärtpaberitelt

Sellel kirjel kajastatakse:

- a) intressikulu, mis tuleneb kaetud forvardlepingutest;
- b) saadud ja makstud intresside negatiivne vahe kohustuse riski maandamiseks sõlmitud intressi- ja valuutavahetustehingute puhul;
- c) kohustuse riski maandamiseks sõlmitud välisvaluuta forvardteingu puhul tehingu hinna ja lepingu sõlmimise päeva kursi vahe, mis langeb aruandeperioodile.

2.7 Muud intressikulud

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas aruandeperioodil arvestatud:

- a) intressikulu muudelt võlgnevustelt;
- b) intressi iseloomuga teenustasukulu;
- c) intressi iseloomuga tegevustulud.

3. Netokasum/-kahjum intressidelt (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse kasumiaruande kirjete 1 "Intressitulu" ja 2 "Intressikulu" vahe.

4. Netokasum/-kahjum finantsinvesteeringutelt (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse kasum/kahjum, mis tuleneb hoiu-laenuühistu poolt omanikutulu saamise eesmärgil pikaajaliseks hoidmiseks soetatud aktsiatest ja osadest. Tulu- ja kulukirjed (kasumi ja kahjumi kirjed), mille üle peetakse netoarvestust, summeeritakse ja kajastatakse netotulemina.

4.1 Tütarettevõtjate aktsiatelt ja osadelt (+/-)

4.1.1 Dividenditulu

Sellel kirjel kajastatakse dividenditulu tütarettevõtjate aktsiatelt ja osadelt.

4.1.2 Kapitaliosalusel arvestatud tulu

Sellel kirjel kajastatakse kapitaliosaluse meetodil arvestatud realiseerimata tulu tütarettevõtjatelt.

4.1.3 Kapitaliosalusel arvestatud kulu

Sellel kirjel kajastatakse kapitaliosaluse meetodil arvestatud realiseerimata kulu tütarettevõtjatelt.

4.1.4 Muud (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas realiseerimiskasum/-kahjum tütarettevõtjate aktsiate ja osade müügist, v.a aktsiad ja osad, mis kajastatakse bilansis varakirjel 6.2.3 "Muud aktsiad ja osad".

4.2 Sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt (+/-)

4.2.1 Dividenditulu

Sellel kirjel kajastatakse dividenditulu sidusettevõtjate aktsiatelt ja osadelt.

4.2.2 Kapitaliosalusel arvestatud tulu

Sellel kirjel kajastatakse kapitaliosaluse meetodil arvestatud realiseerimata tulu sidusettevõtjatelt.

4.2.3 Kapitaliosalusel arvestatud kulu

Sellel kirjel kajastatakse kapitaliosaluse meetodil arvestatud realiseerimata kulu sidusettevõtjatelt.

4.2.4 Muud

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas realiseerimiskasum/-kahjum sidusettevõtjate aktsiate ja osade müügist, v.a aktsiad ja osad, mis kajastatakse bilansis varakirjel 6.2.3 "Muud aktsiad ja osad".

4.3 Muudelt aktsiatelt ja osadelt (+/-)

4.3.1 Dividenditulu

Sellel kirjel kajastatakse dividenditulu muudelt aktsiatelt ja osadelt.

4.3.2 Muud

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas realiseerimiskasum/-kahjum muude omanikutulu eesmärgil pikaajaliseks hoidmiseks soetatud aktsiate ja osade müügist.

5. Teenustasutulu

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil tekkinud teenustasutulu, sh kontode avamise tasu, ülekannete teostamise tasu, hooldustasu ja väärtpaberitehingutasu. Intressi iseloomuga teenustasu kajastatakse kasumiaruande kirjel 1 "Intressitulu".

6. Teenustasukulu

Sellel kirjel kajastatakse teenustasukulu, v.a intressi iseloomuga teenustasu, mis kajastatakse kasumiaruande kirjel 2 "Intressikulu".

7. Netokasum/-kahjum finantstehingutelt (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse kasum/kahjum, mis tuleneb kauplemiseks või edasimüügiks vahendamise, kauplemise likviidsuse juhtimise jms eesmärgil soetatud väärtpaberitest (aktsiatelt, osadelt, võlakirjadelt), bilansis kohustustekirjetel 5.2 "Tuletisväärtpaberid" ja 5.3 "Muud väärtpaberikohustused" kajastatud väärtpaberikohustustest ning mitmesugustest valuutatehingutest.

Tulu- ja kulukirjed (kasumi ja kahjumi kirjed), mille üle peetakse netoarvestust, summeeritakse ja kajastatakse netotulemina.

7.1 Kasum/tulu

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas:

- a) realiseerimata kasum ja realiseerimiskasum kauplemiseks või edasimüügiks soetatud väärtpaberite ümberhindlusest;
- b) realiseerimata kasum ja realiseerimiskasum väärtpaberikohustuste ümberhindlusest;
- c) dividenditulu kauplemiseks või edasimüügiks soetatud väärtpaberitelt;
- d) kasum hoiu-laenuühistu emiteeritud, kuid enne lunastustähtpäeva tagasi ostetud võlakirjadelt;

e) realiseerimata kasum ja kasum valuutakursside muutustest (v.a kaetud forvardlepingutelt, mida kajastatakse kasumiaruande kirjel 1 "Intressitulu").

7.2 Kahjum/kulu

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas:

a) realiseerimata kahjum ja realiseerimiskahjum kauplemiseks või edasimüügiks soetatud väärtpaberite ümberhindlusest;

b) realiseerimata kahjum ja realiseerimiskahjum väärtpaberikohustuste ümberhindlusest;

c) kahjum hoiu-laenuühistu emiteeritud, kuid enne lunastustähtpäeva tagasi ostetud võlakirjadelt;

d) realiseerimata kahjum ja kahjum valuutakursside muutustest (v.a kaetud forvardlepingutelt, mida kajastatakse kasumiaruande kirjel 1 "Intressitulu").

8. Administratiivkulud

8.1 Palgakulu

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud palk, preemiad, toetused, lisatasud, honorarid, aruandeperioodil välja teenitud, kuid välja maksmata puhkusetasu ja muud töötajatega seotud kulud, mida käsitletakse võrdselt palgakuluga, sh loonustasud ja muud mitterahalised soodustused töötajatele.

8.2 Sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks

Sellel kirjel kajastatakse aruandeperioodil arvestatud sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks.

8.3 Pensionikulu (mitteriiklik)

Sellel kirjel kajastatakse mitteriiklik pensionikohustuse kulu, mis tekib vastava õigusakti kehtestamisel või aruandva hoiu-laenuühistu sõlmitud kokkuleppe alusel.

8.4 Muud halduskulud

Sellel kirjel kajastatakse muud hoiu-laenuühistu tegutsemisega seotud kulud, sh üürikulud, reklaamikulud, kantseleikulud, audiitorkontrolli kulud, aruandeperioodi kindlustuskulud ja muud halduskulud. Muude halduskulude hulka arvatakse ka soetatud väheväärtuslike objektide kulu.

9. Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse muutus (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse kinnisvarainvesteeringute (kui hindamisel kasutatakse soetusmaksumuse meetodit), materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse muutus. Tulu- ja kulukirjed (kasumi ja kahjumi kirjed), mille üle peetakse netoarvestust, summeeritakse ja kajastatakse netotulemina.

9.1 Kasum/tulu

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas eelmistel aruandeperioodidel toimunud kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara allahindluse korrigeerimine.

9.2. Kahjum/kulu

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas:

- a) kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulum;
- b) aruandeperioodidel toimunud kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara allahindlus.

10. Nõuete ja bilansiväliste kohustuste väärtuse muutus (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse bilansiliste nõuete ja bilansiväliste kohustuste hindamisest tulenev kasum/kahjum. Tulu- ja kulukirjed (kasumi ja kahjumi kirjed), mille üle peetakse netoarvestust, summeeritakse ja kajastatakse netotulemina.

10.1 Kasum/tulu

Sellel kirjel kajastatakse varasematel aruandeperioodidel bilansist maha kantud laenude laekumine.

10.2 Kahjum/kulu

sh kahjum/kulu bilansiväliste kohustuste väärtuse muutusest

Sellel kirjel kajastatakse muu hulgas aruandeperioodil ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuete allahindlus, mis tuleneb varakirjete hindamisest konservatiivsuse põhimõtte alusel, ja kahjum, mis tuleneb bilansiväliste kohustuste hindamisest.

11. Pikaajaliste finantsinvesteeringute väärtuse muutus (+/-)

Sellel kirjel kajastatakse lunastustähtajani hoitavate ja pikaajaliseks hoidmiseks soetatud finantsinvesteeringute ümberhindlus. Tulu- ja kulukirjed (kasumi ja kahjumi kirjed), mille üle peetakse netoarvestust, summeeritakse ja kajastatakse netotulemina.

11.1 Tulu

Sellel kirjel kajastatakse lunastustähtajani hoitavate ja pikaajaliseks hoidmiseks soetatud finantsinvesteeringute ümberhindlusest tekkinud tulu.

11.2 Kulu

Sellel kirjel kajastatakse lunastustähtajani hoitavate ja pikaajaliseks hoidmiseks soetatud finantsinvesteeringute ümberhindlusest tekkinud kulu.

12. Muud tegevustulud

Sellel kirjel kajastatakse kasutusrenditulu, realiseerimata kasum kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest (kui hindamisel kasutatakse õiglase väärtuse meetodit), realiseerimiskasum kinnisvarainvesteeringute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist, üüritulu, saadud trahvid, viivised, hüvitised ja muu tegevustulu, mis ei ole eespool kajastatud. Intressi iseloomuga tegevustulud kajastatakse kasumiaruande kirjel 1 "Intressitulu".

13. Muud tegevuskulud

Sellel kirjel kajastatakse realiseerimata kahjum kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest (kui hindamisel kasutatakse õiglase väärtuse meetodit), realiseerimiskahjum kinnisvarainvesteeringute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist, makstud trahvid, viivised, hüvitised ja vastavuse põhimõtet järgides kõik kulud, mis on seotud kasumiaruande kirjel 12 "Muud tegevustulud" kajastatud tuludega. Intressi iseloomuga tegevuskulud kajastatakse kasumiaruande kirjel 2 "Intressikulu". Kirjel kajastatakse ka maksed hoiuste tagamise fondi/sihtasutusse.

14. Erakorralised tulud

Sellel kirjel kajastatakse need tulud, mis on tekkinud vääramatu jõu (*force majeure*) tagajärjel.

15. Erakorralised kulud

Sellel kirjel kajastatakse need kulud, mis on tekkinud vääramatu jõu (*force majeure*) tagajärjel.

16. Kasum/kahjum enne maksustamist (+/-)

17. Tulumaksukulu

18. Aruandeperioodi kasum/kahjum (+/-)